61427/P

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE STRUMIS,

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri

D. JOANNIS GOWDIE,

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI *conſenſu*,
Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICAE *decreto*,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,
ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES FALLON A. M. HIBERNUS.

Ad diem 19 Septembris, hora locoque ſolitis.

Sic ut quimus, quando ut volumus non licet.
TERENT. *in And.*

EDINBURGI:
Apud HAMILTON, BALFOUR, & NEILL,
ACADEMIAE TYPOGRAPHOS.
M,DCC,LVIII.

316713

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

PATRI SUO

JACOBO FALLON,

SUMMA PIETATE VENERANDO,

JOANNES FALLON;

S.

QUUM vitae integritatem, amorem, et benevolentiam, quibus liberos, cognatos, amicos, imo et univerſum hominum genus, complecteris, mecum reputarem; haud ita diu haerere licuit, cujus nomen huic Diſſertationi potiſſimum praeſcriberem. Tibi ergo, Pater optime natura, animo, et conſiliis; tibi, cui omnia, ſecundum DEUM *optimum maximum, debeo, hoſce meos primos labores, animi grati monumentum, ea pietate qua par eſt, offero.*

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30354523

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

STRUMIS.

DEFINITIO.

§ 1. TUMOR glandularum lymphaticarum multiplex, indolens, plerumque mobilis et circumſcriptus, colorem cutis incumbentis non (in initio ſaltem) mutans, modice durus, a vitio quodam lymphae peculiari ortus, *Struma* vulgo vocatur (*a*).

A Hæc

(*a*) In Manuſcripto quodam Auctoris anonymi, cujus auctoritatem magni facio, manibus ſtudioſorum hujus Academiae frequenter verſato, inter alia, quaedam de Strumis occurrunt. Quoties aliquid ex eo mutuatus fuero, literis M S. notabo. Hoc autem neceſſarium duxi, ne quis me eruditam Diſſertationem medicam inauguralem D. Roberti Ewart, de Scrofula, Edinburgi, anno 1749, impreſſam, vel Principia Medicinae a Franciſco

Hæc definitio Strumam, qualem antiqui Medici Græci et Latini deſcripſerunt, ſolam comprehendit; nam noſtris temporibus et regionibus, homines Strumoſi eſſe aliquando dicuntur, licet nullus tumor hujuſmodi a Medico deprehendi poteſt (*b*).

A Celsi temporibus ad hanc aetatem, numeroſas hujus mali definitiones propoſitas invenio: Harum vero pleraſque, aut anatomiae imperitia; aut morbi ipſius parum attenta conſideratio; aut hypotheſiôn, quas quiſque ſibi de cauſa vel ſede morbi finxit, fallacia; adeo a natura alienas effecerunt, ut omnino indignae ſunt quae hîc repetantur: Paucas tamen quodammodo notatu dignas, ſuis locis conſiderabo.

NOMINA.

§ 2. Strumae χοιράδες ab Hippocrate dicebantur (*c*). Morbus a Galeno dictus eſt ἡ χοιρας.

Franciſco Home, ibidem edita, anno 1758, nominibus celatis, compilâſſe putet. Hoc Manuſcripto enim uterque uſus eſſe videtur, neuter vero citavit. In hoc ſic definitur Struma: "Tumor multiplex, glaber, cuti concolor, durus, ſcirrhum "fere referens, diatheſi pituitoſa conjunctus, in ulcus mali "moris degenerans, Struma vocatur."

(*b*) Ideoque in ſequentibus *Struma* erit vox generica, cujus affectiones ſpeciales, ſpecialibus nominibus inſignientur.

(*c*) Ut in Aphoriſmorum ſect. 3. Nº 26. aliiſque locis.

ἡ χοιρας (*d*). Aetius aliique Medici, qui poſt Galenum de hoc morbo Graece ſcripſerunt, idem nomen habent. Hippocrates Strumas quoque vocat φυματα χοιρωδεα (*e*). Hinc Strumae nonnullis *Chaerades* appellantur, et hinc verba chaeradica et anti-chaeradica (medicamenta, ſcil.) facile intelliguntur.

Nomen Graecum a porcis deſumi inter Medicos convenit; nam χοιρας *porcam*, *ſcrofam*, vel *ſcrofulam*, inter Graecos ſignificabat. Rationes vero ſequentes proponuntur, 1mo, Quod porci hoc morbo multum infeſtari credebantur. Hanc rationem Aetius (*f*), Paulus (*g*) Aegineta vulgo dictus, Actuarius (*h*), &c. attigere.

Haec ratio eo probabilior eſt, quod "Quidem "morbi glandularum frequentiores ſunt, et ad "majorem ακμην procedunt in his (ſuibus) quam "in pleriſque aliis animalibus (*i*)." "Multum "accidunt (Strumae) porcis, propter guloſitatem "eorum;"

(*d*) Ut in comment. ad Aphoriſm. Hippocr. jam citatum, aliiſque multis locis.

(*e*) Vid. Prorhet. lib. 2. in edit. Foaeſii, p. 95.

(*f*) Tetrabibl. iv. ſermo 3. cap. 5.

(*g*) De re medica, lib. vi. cap. 35.

(*h*) Medicus, lib. ii. cap. 12.

(*i*) Ruſſel de Tab. glandularum, p. 16.

"eorum;" inquit AVICENNA (*k*). 2do, Quod Strumae aliarum Strumarum feraces putabantur, ſicut ſcrofae prolem numeroſam gignunt. Haec quoque AETII conjectura eſt. "Ab unico "quippe tumore" (inquit ACTUARIUS) "etiam "aliae (Strumae) quandoque enaſcuntur." "Re- "centiores Scrofulas appellare maluerint, ſcrofarum "faecunditati execrabili ſimiles:" Sunt verba ALEXANDRI BENEDICTI (*l*). 3tio, Tertia ratio eſt, (quae quidem nulla eſſe videtur) quod "figurae "Strumarum ſecundum plurimum aſſimulantur por- "cis (*m*)." 4to, Quarta vix melior eſt, quam PAULUS propoſuit, ſcil. nomen deſumi a chaeradibus petris, (nam inter Graecos χοιρὰς quoque petram in mari eminentem, et porco natanti ſimilem ſignificâſſe videtur).

STRUMA quoque vulgo dicitur *Scrofula*. Qui fuerunt hujus appellationis primi Authores haud ſcio. Inter purioris latinitatis Scriptores hoc nomen nondum vidi. Vulgo ſed male ſcribitur Scrophula (*n*).

Ex

(*k*) Canon. Medicin. lib. iv. Fen. 3. tract. 2. cap. 2. de Scrofulis.

(*l*) Vid. Alexand. Benedictum de re medic. lib. iii. cap. 32. p. 95. edit. Baſileae, an. 1545.

(*m*) Sic dixit Avicen.

(*n*) Sic dixit eruditiſſimus M. S. auctor.

Ex hoc Scrofuloſus, Anti-ſcrofuloſus, aliaque verba ejuſmodi derivantur.

Struma, uti olim inter Latinos erat nomen hujus mali unicum, ſic hodie inter Medicos frequens eſt. Struma cultiore latinitate florente apud Auctores erat prominentia quaedam praeternaturalis e corpore hominis excreſcens, uti ſequentia evincunt. Sic enim Catullus,

Quid eſt, Catulle, *quid moraris emori?*
Sella in Curuli Struma Nonus ſedet.

Sic Cicero, "Denique etiam Vatinii Strumam "ſacerdotii διβαρῳ veſtiant." Sic iterum pro Sextio agens; "Ii medentur reipublicae, qui "exſecant peſtem aliquam tanquam Strumam ci"vitatis." Sic canit Juvenalis (*o*),

Nec praetextatum rapuit Nero *loripedem, nec*
Strumoſum, atque utero pariter gibboque tumentem.

Unde in Chiliad. ſic ſcribitur: "Strumam di"bapho tegere, eſt infamiam dignitate aliqua "obliterare." Plinius ſecundus, Vitruvius, Columella, et Scribonius quoque nomen habent; et nunc in ſenſu jam explicato utuntur; nunc vero cum Celso pro morbi noſtri appellatione uſurparunt.

Quae

(*o*) Satyr. x. 309.

Quae ſit origo nominis Strumae haud facile dictu eſt (*p*). Quod nomen autem alii prominentiae cuivis impoſuerunt, id Medici prominentiae peculiari Strumae ſcil. appropriarunt (*q*). Ex dictis intelliguntur verba ſtrumoſus, ſtrumaticus, Anti-ſtrumaticall (vox barbara Graeco-Latino-Anglica) et ſimilia.

Marcellus Empyricus (*r*) diminutivum nomen Strumellae habet, uti alii Strumulae. Nomen Strumae, utpote vere Latinum, retinebo.

In lingua noſtrate Hyberna optimum omnium invenio nomen, *Aſvy Brawd*, quod idem eſt ac ſi diceres *Impedimentum Colli*; eo, ſcil. quod Struma, ut plurimum, in collo eſt. Quando enim per alias corporis partes vagatur, tunc eâdem linguâ dicitur *Shule la na fina*, hoc eſt *Opprobrium Medicorum.*

Struma vocatur Anglice, *The King's-evil*, eo quod reges quidam Anglici vel Gallici hunc morbum ſolo manuum tactu, ceremoniis quibuſdam comitantibus, fugare credebantur. Ex hac origine venit nomen, *Malum Regium*, quod alii praeter

(*p*) Non enim video cur Struma a ſtruendo; quia ſtructim quaſi aſcendit, vocaretur ; et mera conjectura eſt Strumam απο τυ ϛρωματος, *ſtratum* ſignificante, derivari.

(*q*) Tamen Gibbus ſub Strumae appellatione apud Alexandrum Benedictum deſcribitur.

(*r*) Lib. de medicam. cap. 15.

ter Anglos et Gallos, huic morbo imponunt. Imo aliquando dicitur *Morbus Regius*, ſed male, quoniam hoc quoque *Icteri* nomen eſt. Vocatur aliquando Anglice ſimpliciter, *the Evil*, aliquando *the Running Evil*.

Apud Scotos, *Crouells* vocatur, quod nomen venit ab *Ecrouelles* Gallorum.

Dicitur Strumas inter Americanos *Yaccs* vocari (*s*).

Sunt qui diſtinguunt inter Strumas et Scrofulas, ſed nullo certe jure, quod vel ex eo liquet, quoniam aliquando quod hic Strumam vocat, ille Scrofulam appellat; et quod ab illo Scrofula, ab hoc Struma vocatur.

AETAS.

§ 3. Quae mox ſequuntur mihi perſuadent, 1mo, Nullum vitae ſtadium a Strumis omnino liberum eſſe. 2do, Pueritiam frequentiſſime infeſtari. 3tio, Homines poſt pueritiam quo adultiores, eo minus morbo huic obnoxios eſſe, ita ut in ſenectute raro videtur malum. 4to, Infantes recentiſſime natos raro tentari Strumis; quo vero propius ad pueritiam accedunt, eo magis huic morbo

(*s*) R. Ruſſel. ibid. p. 214.

morbo obnoxios eſſe. WISEMANNUS (*t*) narrat ſe vidiſſe tumorem ſtrumoſum (imo glandularem) in infante recenter nato; ſed dubitari poteſt an tumor hicce, ex hiſtoriae enarratione, ſtrumoſus erat. Utcunque ill. CULLENUS dicit, ſe vidiſſe infantem, vix trimeſtrem, Strumis laborantem. Dicebantur infantes a rege (CAROLO ſecundo) Angliae, Strumis liberari, antequam eorum mens pompa regali affici potuiſſet (*u*). Anno aetatis primo, altero, et tertio, Strumae apparent, uti patet, partim ex hiſtoriis WISEMANNI; hoc autem mihi vir in praxi medica verſatiſſimus confirmavit.

IMMORTALIS HIPPOCRATES (*w*) primus nos docuit Strumas pueros praecipue tentare; rarius pueros grandiuſculos et adoleſcentes; viros non admodum (ȣ καρτα); ſenes vero nunquam. Idem iterum in Aphoriſmis (*x*) repetivit, Strumas pueros praecipue infeſtare; hoc eſt ſecundum GALENI Commentaria, ab illo tempore quo dentitio deſinit, ad annum duodecimum vel tredecimum. Ea quae ex HIPPOCRATIS προῤῥητικοις citavimus, ex hiſtoriis Strumoſorum a WISEMANNO memoratis,

(*t*) Several Chirurgical Treatiſes, by Richard Wiſeman, Lond. edit. an. 1676. in folio. Vid. lib. iv., quem totum tractandae Strumae inſumpſit, p. 258.

(*u*) Vid. Wiſem. p. 247.

(*w*) Vid. προῤῥητικων βιβλ. β. Foaeſ. p. 95.

(*x*) Aph. 26. lib. iii. Aphor.

ratis ad amuſſim confirmantur. WISEMANNUS enim hiſtorias narrat quinquaginta et duorum circiter (*x*) Strumoſorum, qui pluſquam duos annos nati erant, quorum triginta et unus infra annum decimum-quartum fuerunt; tredecem qui annum tredecimum praetergreſſi, ad annum vigeſimum quintum nondum attigerant; ſeptem vero qui annum vigeſimumquartum ſuperaverant, trigeſimum-ſextum tamen nondum compleverant; unum caſum, mulieris Strumoſae quadraginta annos natae, habet. Poſt quadragintefimum vero annum nullum habet Strumae caſum. DE GORTER quidem in comment. ad Aph. HIPPOCRATIS jam citatum, dicit, ante aetatem ſeptem annorum, in hominibus, minus frequentes conſpici hos tumores glandularum. Huic vero refragantur hiſtoriae WISEMANNI.

IN feminis circa pubertatem, menſibus non rite prodeuntibus, ſaepe proſiliunt Strumae, monente CULLENO. Aetate provectioribus rarius contingit hoc malum, uti LOMMIUS (*y*) docuit, et ex hiſtoriis aegrorum WISEMANNI patet. Con-

 ſentit

(*x*) Dico circiter, quia numerus accurate vix definiri poteſt. Ille enim nonnullos ſtrumoſos dixit, quos ego ex hiſtoria tales non eſſe exiſtumans, e calculo omiſi. Pauciſſimos ante aetatem trium quatuorve annorum memorat; nec ullum ſtrumoſum infra hanc aetatem unquam vidi.

(*y*) Jodoci Lom. medicinales obſervationes Edinb. an. 1752, edit. lib. ii. p. 313. vel 314.

ſentit quoque gravis M. S. Auctor. Cullenus in Praelect. Clinicis dixit, ſe vidiſſe quamplurimos ſtrumoſos, pleroſque ante annum trigeſimum, poſt vero pauciſſimos. Virum tamen ultra quinquaginta annos natum, ſtrumoſum vidit idem. Hîc ab Hippocrate parum recedamus oportet, qui dixit Strumas ſenibus nunquam accidere. Nam Lommius concedit ſenibus aliquando, raro quamvis, Strumas accidere. Hildanus (*b*) memorat caſum viri ſeptuageſimum annum aetatis praetergreſſi, qui a juventute Strumâ laboraverat. Septuagenariam quandam jam curo, quae duos tantum ab hinc annos Strumâ laborare coepit.

§ 4. In utroque ſexu aeque frequens eſſe videtur Struma. Saltem hoc ſuadent hiſtoriae Wisemanni. Quamvis De Gorter obſervat tumores ſtrumoſos in puellis (ſi recte memini) ante ſeptimum aetatis annum, rarius quam in pueris, videri.

REGIONES ET LOCA.

§ 5. De his brevis ero, quoniam aliorum obſervationes in auxilium adferre non poſſum. Nam praecipui

(*b*) Obſerv. Chirurgic. Centur. iii. p. 216. obſ. 34.

praecipui de his Auctores, aliter ac ego de Strumis ſentire videntur; ideoque eorum obſervationes hîc omittendae ſunt.

In Arabia, Graecia, et Italia, Strumas extitiſſe, harum regionum Scriptores teſtari videntur. Celsus (*c*) refert malagma ad Strumas ab Arabe quodam concinnatum. Russel narrat caſum indigenae Jaimaicae qui Struma laboraverat (*d*). Struma videtur per totam Europam vagari, ſaltem nullas accuratas obſervationes mihi contigit vidiſſe, quibus conſtaret ullam in Europa nationem Strumis prorſus immunem eſſe (*e*). Quae vero nationes Strumis maxime obnoxiae ſunt, nondum experimentis certis confirmatum comperi. In Hibernia et Scotia egomet morbum vidi: In hac quam in illa frequentiorem eſſe, ex iis qui in utraque regione diu vixere, accepi. Riverius non dubitavit dicere, Strumas in Hiſpania epidemicas eſſe. Quoad loca nihil habeo; de his enim Auctorum obſervationes ſibi mutuo adverſantur, uti citationibus indicare poſſem.

Est

(*c*) De re medic. lib. v. cap. 18.

(*d*) Ibid. p. 133.

(*e*) Heiſterus quidem (in Inſtit. Chirurg. in capite de Strumis) aſſerit, quaſdam nationes Strumis nunquam tentari. Sed de hoc dubitandum eſt, donec nationes indicaverit, et authoritatem qua aſſertio nititur, dixerit.

Est quod putem urbanos in Scotia ſaepius quam ruſticos Strumis tentari.

TEMPESTAS.

§ 6. "Vere novo praecipue apparet Struma, "ad cujus finem continuatur; et ſi diſſipari poſſit, "id in aeſtate ſub ſolſtitium aeſtivum fiet (*f*)."

TEMPERAMENTUM.

§ 7. Homines phlegmatici, plethorici, et fibras laxas habentes, prae aliis, huic morbo obnoxii ſunt, uti ſequentia ſuadere videntur. Struma dicitur ab Hippocrate (*g*) oriri *απο του φλεγματος* (frigido procul dubio). Galenus dixit *χοιραδας ειναι κακοχυμου πληθους εγγονα νὸσηματα* (*h*). Avicenna obſervavit, "Illos, qui complexiones "humidas

(*f*) Sic in Prael. Clin. cl. Cullenus, quod ulterius confirmatum vidi in viro, cui Strumae in collo ſubſilierunt tribus ſucceſſivis annis, ſemper autem vere incipiente: Autumnis vero ſequentibus ſemper ſanabantur ſcil. ad cicatricem perducebantur. Menſe Januario poſt tertium autumnum acceſſit febris intermittens, quotidiana, quae in tertianam, et tandem in ſanitatem, ſine cortice Peruviano, deſiit. Poſt hanc febrim per tredecim annos a Struma liber evaſit.

(*g*) Lib. de affection. Vid quoque lib. de glandulis.

(*h*) In comment. ad Aph. 26. ſect. 3. Aph. Hipp.

"humidas habent, Strumis vehementius exponi (*i*)." Inter ſtrumoſos multos phlegmaticos, et plethoricos memorat WISEMANNUS. Author M. S. dicit Strumas infeſtare fibras laxas habentes, pueros debiles praecipue; et illos in quibus humores pituitoſi praedominantur. Quae jam diximus ulterius confirmantur; quod aetas puerilis in qua fibrae maxime debiles eſſe dicuntur, prae aliis, infeſtatur; et quod illi, qui capillos albidos, flavos, vel rufos habent, magis quam alii, huic morbo, meipſo obſervante, obnoxii ſunt, phlegmaticorum vero capita hujuſmodi capillis ſaepiſſime ornari dicuntur. Fatendum tamen Strumoſos caetera ſanos et ſatis robuſtos dictos eſſe a WISEMANNO (*k*): Et QUINCY (*l*) dicit, homines tum corpore tum animo fortes, laute veſcentes, et alias ſanos Strumis ſaepe laborare. Haec tamen non multum valent contra ea quae propoſuimus; quoniam, 1mo, Singularia ſunt; 2do, Quod non ſemper facile eſt temperamentum, habitum, vel plethorae praeſentiam in aegro cognoſcere; 3tio, Quod labes ſtrumoſa a patre, vel nutrice derivata, in corporibus alias ſanis effectus ſuos edat. Penes autem obſervationes accurate ſumptas arbitrium ſit.

MORBI

(*i*) L. c.

(*k*) Ut in pag. 265. obſ. 2. et aliis multis locis.

(*l*) Medecin. Static.

MORBI PRAECEDENTIA.

§ 8. Sunt phaenomena quaedam quae ſaepe Strumas praecedunt; ſequentia praecipua ſunt, ita tamen ut non omnia ſimul vel ſemper ante Strumas compareant, imo aliquando eorum nonnulla non prius ſe produnt, quam ipſa Struma formatur.

Aliquando facies tumore molli, diffuſo, indolente, veſtigium digiti impreſſi non retinente, inflatur; quod ex ſequentibus colligere licet. Forte haec faciei conditio erat Galeno obſervata, quum diceret Strumas eſſe πληθους εγγονα νοσηματα. Huc pertinet quod Avicenna de humidis complexionibus dixit. Author M. S. monet, inflationem faciei ſaepe Strumas praenuntiare. In aegra ſtrumoſa quam ipſe vidi, facies inflata erat tumore qualem deſcripſimus.

Insolitam cutis faciei glabritiem et tenuitatem habitum ſtrumoſum indicare, Cullenus nobis in Prael. Clinicis tradidit.

Color faciei aliquando floridus, roſeus, vel lividus, ante Strumas, aliquando apparet; ſcil. rubor in genis praecipue; livor vero verſus oculos lateraque naſi, conſpicitur (*m*).

Labra ſaepe (ſed praecipue ſuperius) tumore molli indolente, non circumſcripto, nec oedematoſo,

(*m*) Haec partim ex Man. ſcrip. partim e Culleno habui.

toſo, fiſſuris ſaepe diviſo, elevantur. Hoc quod ex WISEMANNO didici meis oculis vidi. Accuratiſſimus CULLENUS in Praelect. Clin. dixit hoc phaenomenon inter certiſſima Strumarum praenuntia eſſe.

LABRORUM tumorem ipſe vidi naſo communicatum; unde alae naſi craſſitie auctae narium cavitates anguſtabant; nares vero pene omnino oppilatae erant, ob cruſtas flavas lemoſas in iis tunc temporis formatas. WISEMANNUS dudum eadem deſcripſit.

AVICENNA (*o*) ſcripſit, "Homines curta ha-"bentes colla, vehementius expoſitos eſſe ad ha-"bendas Scrofulas in partibus colli et capitis." Hunc ſequutus eſt LOMMIUS (*p*). Quid de hac re cenſendum? Forte error eſt ex eo natus, quod ii, quibus Strumae in collo ſunt, (qui locus eſt quoque ab AVICENNA memoratus; nam Sruma in capite rara eſt) colla retracta retinere coguntur. LOMMIUS (*p*) praeterea addit, "Accidere "Strumas pueris, praecipue ſi his preſſa tempora "et largae maxillae." Nec haec obſervatio a natura omnino aliena eſſe videtur; quoniam rhachitici, quibus ſaepe preſſa tempora et largae maxillae ſunt, adultiores facti, haud raro Strumis

obnoxii

(*o*) L. c. (*p*) L. c.

obnoxii ſunt: Hoc autem me acutiſſimus Cullenus monuit.

Tormina ventris ſingularia, anomola, ſine manifeſta cauſa recurrentia, dejectionibus alvi non comitata, medicamentis vulgo ad tormina adhibitis minime cedentia, ſaepe Strumas antecedere dicuntur (*r*). Hujus unum vidi exemplum. Quincy (*s*) ait vivacitatem mentis inſolitam, et intellectus perſpicacitatem, Strumas ſaepe praecedere. Nec ſine cauſa haec obſervatio nata eſt, uti me monuit Medicus in praxi diu verſatus; niſi Paracelso iſtae medicinae Strumae auſcultare velimus, dicenti Strumas in ſtultis, cum aliis deformitatibus, eſſe frequentiſſimas. Paracelsum vero, una cum ſuis obſervationibus, omnes boni Medici dudum exſibilarunt (*t*). Quicunque omnia vel pleraque haec phaenomena, aut Strumas ipſas habet, is habitu Strumoſo eſſe dicetur.

TUMOR GLANDULÆ STRUMOSUS.

§ 9. Tumor jam deſcribendus eſt Struma genuina, qualem Graeci, Latini et Arabes delineatam nobis

(*r*) Ab Authore M. S. (*s*) Medicin. ſtat.

(*t*) In philoſoph de generat. ſtultor Vid. Dolaei Encyclopaed. chirurg. p. 609. Addit quoque Paracelſus Strumoſos magis ad maniam, quam ad intellectus temperantiam pronos eſſe.

bis reliquerunt. Sic vero incipit: Glandulae quaedam lymphaticae ſimul tumere deprehenduntur. Raro enim unam glandulam ſolam intumeſcere, apud JOHANNEM De GORTER, (*t*) legi, et ab Auctore M. S. viva voce accepi (*u*). Idem mihi dixit, Quod ſi forte accidat ut unica tantum glandula tumeat, tamen aliae vicinae cito afficiuntur. Fit tumor in principio minimus (*x*), cutim vix elevans (*y*), nec ejus colorem mutans (*z*); digitis vero Medici exploratus, multiplex, mobilis (*a*), circumſcriptus (*b*), modice durus (dum parvus eſt), (*c*) et aequalis (ſi una tantum glandula affecta ſit), ſentitur; omnino autem indolens eſt, non tantum in initio, ſed etiam aliquando cum molem ſpectabilem nactus ſit (*d*).

PERSEVERANTE vero morbo, et increſcente tumore, partibus vicinis cutique ipſi accreſcit et adhaeret, unde fit immobilis; circumſcribi vix

C ulterius

(*t*) In comment. ad Aph. 26. ſect. 3. Aph. Hippocratis.

(*u*) Haec erat cauſa cur in definitione dixi Strumam eſſe tumorem multiplicem.

(*x*) Jacob. Lazerme curat. morbor. tom. 2. p. 136.

(*y*) De Gorter. l. c.

(*z*) Lazerm. l. c. et in M. S.

(*a*) Aetius l. c. dixit, Strumas elevatas mobiles eſſe; omnes vero conſentiunt.

(*b*) Aetius et Lazerme, l. c.

(*c*) Aetius, l. c.

(*d*) Aetius dixit Strumas indolentes eſſe.

ulterius dici poteſt; nec ejus forma diutius accurate definienda eſt. Notatu digniſſimum eſt, tumorem aliquatenus mole auctum, aliquando (imo forte ſemper) non adeo durum eſſe, quin digito impreſſo quodammodo cedat; ita ut preſſione ablatâ, formam priorem recuperet, et elaſticus videatur; idque licet nulla maturatio anteceſſerit. Haec obſervatio inſignem utilitatem habet, uti poſtea patebit. Hoc eſt ſtadium formationis tumoris glandulae. Aliae Strumae parvae, aliae mediae, aliae magnae, aliae ingentes ſunt, docente Aetio (*e*), cujus minores Strumas invenerunt a magnitudine ſeminis ſeſamini (*f*), piſi (*g*), fabae (*g*), pyri (*i*), per varios magnitudinis gradus, donec tandem pugnum aequarent (*k*).

TUMORIS GLANDULÆ VARII EXITUS.

§ 10. Tumor hicce deſinit vel, 1mo, In reſolutionem; vel, 2do, In inflammationem, et inde

(*e*) L. c.

(*f*) Tulp. obſ. medic. lib. 1. cap. 46. p. 88.

(*g*) Gliſſon. oper. vol. 2. anat. hepat. cap. viii. p. 113. ſcil. in hepate, et circa illud viſcus, glandulas vidit, an veras, vel an vere ſtrumoſas, haud certe ſcio.

(*i*) Wiſeman. p. 258.

(*k*) Tales in meſenterio invenit Paraeus, lib. 7. chap. 21. p. 175.

de in abſceſſum; vel, 3tio, In ſcirrhum, et quandoque exinde in cancrum. Quicunque vero ſit exitus, is tardus eſt plerumque, et longi temporis effectus: Nam longo ſpatio detinere Strumas Celsus Auctor eſt. Huic exceptiones rarae ſunt, ſcil. aliquando tales tumores ſatis cito, imo ſpatio unius diei, evaneſcunt.

Quamvis ſeparatim de his tumorum mutationibus me agere cogit ordo; tamen tenendum haec ſtadia ſaepe, imo plerumque, ſibi invicem complicari. Sic, v. g. tumor, quando multiplex eſt, partim aliquando reſolvitur, dum alia pars matureſcit *(l)*; partim aliquando matureſcit, dum alia pars dura, pallida et irreſoluta manet (*m*).

§ II. 1mo, *In reſolutionem.*] Reſolvi quandoque hos tumores, cum Celso (*n*), totâque Medicorum turbâ, egomet teſtari poſſum. Hujus pulchrum exemplum habet Wisemannus (*o*), in quo tumor hujuſmodi (multae vero glandulae afficiebantur) ope medicamentorum diſcutientium, in tres deſiliiſſe viſus eſt; horum vero ſinguli iterum diſcutiebantur et evanuerunt.

Sed

(l) Wiſem. p. 266. *(m)* Id. p. 25.*

(n) L. c. Vid. quoque ubi de malagmatibus ad Strumas agit,

(*o*) P. 265.

Sed quandoque hi tumores ab uno loco recedunt dum in alio reſurgunt. "Modo a parte ad par-" tem transferuntur (hi tumores) modo a la-" tere in latus, modo a ſuperioribus corporis par-" tibus ad inferiores, aut contra; modo ab ex-" terioribus ad interiores; vel, vice verſa, modo" ab articulo ad articulum." Sic ſcripſit WHARTONUS (*p*). Celeberrimus ALSTON caſum huc pertinentem mecum communicavit (*q*).

TUMORES hi, dum reſolvuntur, iiſdem phaenomenis quibus formabantur, ſed contrario ordine ſibi ſuccedentibus, recedunt.

§ 12.

(*p*) Adenogr. cap 40.

(*q*) Generoſa quaedam ſatis ſana ac vegeta, at viro in juventute ſtrumoſo, nupta; cum ex eo peperiſſet infantem unum alterumve, atque lactâſſet, mariti contagio contaminari videbatur, collum enim tumoribus glandularum duris, ceu chaeradibus, magis magiſque onerabatur. Variis incaſſum tentatis remediis—etſi ſatis delicatula, indecorum morbum per annos patienter toleravit. Tandem tuſſis ſicca ac fera eam tum 36 annos natam, invaſit, per aeſtatem durans; ac tabeſcere incipiebat. Exeunte vero autumno, dum aegra neque valde macilenta nec debilis valde erat; poſt ſomnum nocturnum mira accidit illi metaſtaſis; nam ex improviſo, magna anxietate, cum cordis quaſi compreſſione, correpta eſt, facies pallida evaſit, extremitates frigidae, pulſus admodum debilis, vixque loqui vel movere ſe potuit; de femore praecipue conqueſta. Totum enim femur dextrum, tam tumidum ac rubicundum erat, ac ſi maxima pars ſanguinis, una cum materia tumorum, ibi ſtagnâſſet, evanuerunt enim interim tumores in collo. Medicus ordinarius ſummo mane

vocatus

§ 12. 2do, *In Inflammationem et Maturationem.*] Omnes conſentiunt hos tumores aliquando inflammari; Hic eſt ſtatus in quo Strumae phlegmonodes a WISEMANNO dicuntur; nihil hîc mihi praeter vulgaria ſymptomata tardae et diuturnae inflammationis, contingere videtur. An inflammatio in reſolutionem exeat, haud novi; exire vero in ſuppurationem, eamque difficilem et tardam, totus Medicorum chorus, duce CELSO, concedit. Auctor M. S. ſcribit, aliquando menſes, imo

vocatus eſt, qui rite ſymptomata perpendens, non auſus eſt preſcribere quid faciendum ſine conſilio ſenioris et in praxi magis verſati. Accerſitus eſt illico illuſtris —— Dum de na-et medela tam atrocis, et vix prius auditi morbi deliberarent, opinio junioris Medici erat, ut ſuſtineretur, et augeretur vis vitae lenioribus cardiacis, &c. et applicaretur femori cataplaſma emolliens: At requiri hic medicamentum magis efficax ſenſit ſenior; et veſicatorio ſatis largo inter ſcapulas applicato, medelam eſſe tentandam. Hoc factum eſt: et ſpatio viginti quatuor plus minus horarum aeque bene ſe habuit aegra, ac die ante paroxyſmum; paulatim enim evanuit tumor femoris, anxietas, &c. Sed tumores glandularum tam magni atque durifacti ſunt, ac unquam antea, ſecunda nec minus mirabili metaſtaſi. In hoc ſtatu permanſit aegra quatuordecem diebus, cum ſimilis paroxyſmus eam invaſit, ac iiſdem ſtipatus ſymptomatis, permanentibus tamen duritie et magnitudine tumorum colli. Unanimi tum conſenſu, methodus a juniori prius propoſita ſequuta eſt, et aeque felici ſucceſſu, remanentibus tamen colli tumoribus. At poſt tres ſeptimanas, in tertio paroxyſmo extincta eſt.

imo annos quandoque requiri ad maturationem perficiendam. Glandula aliquando ſuppuratur, intactâ cute, coloreve ejus mutato (*r*). Saepe vero inter ſuppurandum cutis afficitur, quando enim ſuppurari incipiunt Strumae color ejus primo in rubrum, deinde ad purpureum quaſi colorem ob inflammationem, quae in ea fieri incipit, mutatur (*s*). Glandula maturata molleſcit, ut par eſt, et in materiam fluctuantem mutatur, ſubſidente ſimul tumore (*t*). Tegumenta apoſtema tegentia tenuia fiunt (*u*). Aliquando glandulae perfecte ſuppurantur (*x*) ; aliquando vero ſuppuratio non niſi partialis eſt (*y*), idque licet fluctuatio praegreſſa ſentiebatur (*z*). Lazerme (*a*) ſequentia reliquit : "Dum ad ſuppurationem per-
" ducuntur (Strumae) aeger febre lenta, virium
" dejectione corripitur, facies pallore defoedatur,
" perſeverante ſuppuratione maraſmus accedit."
Quod de pallore faciei dixit, id falſum eſſe mihi retulit Medicus in praxi multum verſatus. Apoſtema

(*r*) Vid. Wiſem. 252. et Lazerme l. c. p. 136.
(*s*) Sic dicit M. S. Auctor.
(*t*) Vide Wiſem. paginam non memini.
(*u*) Auctor M. S. ſic dixit.
(*x*) Wiſem. p. 252.
(*y*) Author M. S. et Wiſem.
(*z*) Wiſem.
(*a*) Ibid. p. 137.

ma factum ſi non arte, tandem natura aperitur. Scil. conſumpta cute, exit materia per foramina parva (*b*); quandoque non majora quam ſi aciculis facta eſſent (*c*). Sed haec foramina licet in initio parva tamen ob tegumentorum tenuitatem cito dilatantur, labiis interim pendulis et emortuis quaſi exiſtentibus; et ſic tandem fit ulcus apertum, quod quoniam a maturatione glandularum evenit, ulcus glandulae, in ſequentibus dicetur (*d*); de quo alibi opportunius agam.

An inflammata glandula unquam ſcirrheſcit? Sic ſuaderet definitio Galeni (*e*); "Strumam, "ſcil. eſſe glandularum inflammationem indura-"tam;" quam tamen uti ineptam ſatis ſcio, ſic falſam quoque eſſe, quoad glandulas lymphaticas, haud parum ſuſpicor.

§ 13. 3tio, *In Scirrhum exquiſitum.*] Tumor glandulae aliquando nec reſolvitur, nec inflammatur, ſed in Scirrhum exquiſitum mutatur. Sequentia hoc ſuadent. Galenus (*f*) dixit,

(*b*) Wiſem. p. 258.

(*c*) Wiſem. p. 266. conſentiente M. S. Auctore.

(*d*) Ulcus quoque quod a glandula cancroſa fit, eadem appellatione vocetur.

(*e*) De tumor. praeternaturalibus.

(*f*) Saltem Auctor definitionum, quae a nonnullis Galeno aſcribuntur.

dixit, quod Struma eſt σαρξ ξηρα και δυσλυτός. Paulus (g), Actuarius (h), et poſt hos mille Medici non citantes, ideoque non hîc citandi, dixerunt, Strumas eſſe tumores ſcirrho induratos, vel ſcirrhoſas glandularum indurationes, aut ſimilia. Platerus (i) dixit, alias Strumas inflammari, alias ſcirrhoſas fieri. Dolaeus rem acu tetigit, dicens, Strumas frequenter in ſcirrhum exquiſitum degenerare (k). Scirrhus, qui a Struma fit, ſtrumoſus dici meretur.

§ 14. *Exitus Scirrhi ſtrumoſi in Cancrum.*] De Cancro ſtrumoſo mentionem fecerunt Paulus, Avicenna, Lommius, &c. "Aliae "(Strumae) indurantur, et poſt aliquod tem"pus ſcirrhoſae fiunt, aliquando tamen calore "putrido fermentantur, emolliuntur, &c. Sed "poſtquam apertae fuerint, malignitatem ſuam "produnt, in ſpeciem cancri deſinendo (n)." "Scirrhi ſtrumoſi nonnunquam in cancroſa ul"cera deſinunt;" inquit Dolaeus (o). Egomet

(g) Lib. iv. cap. 33.
(h) Medic. lib. ii. cap. 12.
(i) Vid. in Heiſtero de Strumis.
(k) Encyclopaed. Chirurg. p. 613.
(n) Vide Wiſem. p. 252.
(o) Encyclopaed. chirurg. p. 614.

met cancrum a Struma ortum vidi. Neſcio an ſcirrhus ſtrumoſus, in cancrum tranſiens, phaenomena ulla ſibi peculiaria habet. Utcunque tandem emollitur glandula ſcirrhoſa, et in ulcus cancroſum degenerat *. Quum cancer exquiſitus, et nulla ſuppuratione benigniore comitatus, rariſſime, ſi unquam, in Strumis fieri videtur; et quum inter benigniſſimum glandulae ulcus, et maligniſſimum, infiniti ſunt gradus malignitatis intermedii; haud ſeparatim de his ulceribus agam, ſed pergam dicere pleraque phaenomena quae in iis vulgo notantur.

Prius vero dicendum antiquam diſtinctionem Strumarum in benignas, et malignas, ab Aetio factam, nulla ulteriore explicatione vel deſcriptione egere, quam quod Struma benigna eſt, quae minus de natura cancroſa habet; maligna vero, quae ad naturam cancri propius accedit. Aliae diſtinctiones nonnullis memoratae, vel ineptae vel inutiles ſunt, vel ad alia capita pertinent.

§ 15. *Ulceris glandulae phaenomena.*] In genere ulcera haec mali moris ſunt, ſaepe corroſiva,

* Hoc in Wiſemanno alicubi legi.

roſiva, et ſerpentia, unde locus a Struma comprehenſus, locaque proxima aliquando exeduntur, notante Lommio. Juvenem vidi diu Strumis in collo vexatum, malum tandem ad faciem ſerpebat, quam adeo exederat, ut nihil fere de vultu humano in miſerrimo dignoſcere poſſes. Haud ergo mirandum eſt, ſi haec ulcera ad ſe invicem viam exedant (*q*), idque quandoque ſub cute (*r*): Omnia ulcera ſtrumoſa hyperſarcoſibus generandis prona eſſe dicuntur (*s*). Verum ſagax Cullenus in Praelectionibus Clinicis dixit, ulcera haec aliquando fundos ſine ſordibus habere, nec ad generandos fungos, proclivia eſſe. In his ulceribus, tumores cyſtici aliquando inveniuntur. Aetius definivit Strumas, "Carnes ſubcandidas, facile au- "geſcentes, in membrana contentas, &c (*t*)." Paulus

(*q*) Wiſem. p. 258.

(*r*) Wiſem. p. 253. et 285. obſ. 7.

(*s*) Wiſem. p. 285. obſ. 7.

(*t*) Mirum eſt, quod Ruſſel merito celebris (de Tab. Gland. p. 17.) admitteret hanc definitionem Aetii vix intelligendam, pro deſcriptione accurata et perfecta omnium affectionum quibus glandulae ſubjiciuntur; male factum eſſe facile probare poſſem: Eſtque una cauſa obſcuritatis, quae nimis ſaepe in illo libello, alias egregio, occurrit.

LUS dixit, omnes Strumas in propriis pelliculis contineri, quemadmodum ſteatomata, &c. Quamvis horum aſſertiones, in omni caſu, nequaquam verae ſunt; attamen demonſtrant tumores cyſticos in Strumis quandoque inveniri; praecipue quum confirmentur teſtimonio WISEMANNI dicentis Strumarum curationem, exempta cyſtide integrâ, felicius procedere (*x*), et memorantis caſum tumoris ſtrumoſi, in quo materia in cyſtide continebatur (*y*); et HALLERI (*z*) referentis, plures cyſtidas ſtrumoſas in ſtrumoſorum cadaveribus inventas, quamvis cum grano ſalis admittendae ſunt obſervationes illuſtris HALLERI *. His eò magis fides adhibenda eſt, quod cyſtides a natura morbi haud alienae ſunt.

QUANDO vero ulcus ad naturam cancri appropinquat, in eo vaſa (venae opinor) dilatari Strumiſque implicari dicuntur AETIO, quem ſequuntur LOMMIUS et WISEMANNUS. Ulceris ſtrumoſi maligni labra raro dura, tumida vel retorrida ſunt, ſicut in vulgaribus cancris obſervantur: Sed vulgo glabra, tenuia, nec multum tumentia,

(*x*) Pag. 258.
(*y*) Pag. 257. et aliis locis.
(*z*) Pathol. Obſerv. obſ. 6.
* Non quod fidem viri celeberrimi, ſed quod eum experimenta feciſſe in cadaveribus non vere ſtrumoſis, dubitem.

tumentia, videntur (*a*). Cancer ſtrumoſus potius ad naturam ulceris phagedaenici accedit, ſi ex uno caſu quem vidi, et ex praemiſſis, rite judicare poſſum.

§ 16. *Materiae in Ulceribus et Tumoribus.*] Materiae in tumoribus et ulceribus glandularum lymphaticarum ſtrumoſis, uti variae, ſic aliquando prorſus ſingulares ſunt. Pus in his ulceribus inventum, raro laudabile, ut aiunt, videtur. Ichor tenuis, acris, nec vero ſine aliqua purulentia ſimul comitante, ſaepe effunditur: Materia coagulo lactis (quoad habitum externum) ſimilis, frequens eſt in ulceribus ſtrumoſis, et iis fere propria. AETIUS primus hanc materiam notaviſſe videtur, dicens, Strumas eſſe carnes ſubcandidas. "Vulgo "videre eſt," inquit WISEMANNUS (*b*), "glandulas colli minores conglobatas, diſtendi et "impleri coagulo albo, coagulum lactis adeo ex"quiſite referente, ut non facile inter ea diſtin"guatur." Materia haecce ſub forma ramentorum fibroſorum quandoque excernitur. Tumore ſuppurato, ait LAZERME (*c*), purulenta materia, viſcida, pallida, albida, aut flava, ſine foetore excernitur. Eandem materiam hodie, in ſtrumoſis tumoribus

(*a*) Hoc ex Cullen. Praelect. didici.

(*b*) P. 248. (*c*) L. c. p. 136.

tumoribus et ulceribus frequentem eſſe certe ſcio. Poſtquam cicatrix ſtrumoſo ulceri inducta eſſet per menſis ſpatium; tamen flatulentia in loco ulceris deprehenſa eſt medicamentis cedens (*d*). Hallerus dicit, ſe inveniſſe aerem in glandula thyroidea ſtrumoſa (*e*).

Imo cartilagines ſtrumoſae memorantur. Sic in Struma inventa eſt cyſtis, ovum gallinae magnitudine aequans, quae plena erat ſcirrho cartilaginoſo, ſi in cadavere vere ſtrumoſo experimenta fecit Hallerus (*f*). Idem nuper dixit Strumarum membranas frequenter in naturam cartilagineam abire (*g*). Imo idem aliquid oſſei in Strumis ſe vidiſſe narrat (*f*). Saepe concrementa dura, terreſtria vel lapidea in Strumis inveniuntur. Sic Paraeus (*h*), Glisson (*i*), aliique, materiam quam gypſeam (*k*) vocant in Strumis invenerunt.

(*d*) Vid. Wiſem. p. 276. obſ. 6.

(*e*) Obſ. Pathol. obſ. 6.

(*f*) Obſ. Pathol. l. c.

(*g*) Elem. Phyſiol. p. 21.

(*h*) Liv. viii. chap. 21. p. 175.

(*i*) L. c.

(*k*) Qualis conſiſtentiae vel coloris eſſe volunt, hanc materiam gypſeam, me ignorare fateor. Quum vero gypſum hodie inter principes chemiae, corpus eſt compoſitum ex acido vitriolico, et terra abſorbente calcaria, et quum tale corpus in corpore humano nondum repertum ſit; verbum illud gypſeus ex Pathologia exterminari debet, alias confuſionem non neceſſariam facturum.

nerunt. Wisemannus materiam ſabuloſam in tumoribus veſicularibus invenit (*k*). Et Hallerus materiam conſiſtentiae lapideae, cretaceam, et ſabulae inſtar duram vidit (*l*).

Idem materiam albam, calloſam, pinguem, lardo ſimilem, in glandula thyroidea ſe inveniſſe memorat. Vermiculos, aut monſtri genus aliud, in Strumis inventos eſſe, commemorat Glissonius (*m*).

§ 17. Plerasque glandulas lymphaticas, quas Anatomici hactenus in corpore humano clare demonſtrarunt Strumis aliquando laborâſſe, ſequentes obſervationes demonſtrant (*n*).

Hic vero monendum eſt me plures obſervationes non hîc attuliſſe, quia ſuſpicabar earum Auctores experimenta in corporibus vere ſtrumoſis non cepiſſe. A Wisemanno (*o*) juxta malas, (in the

(*k*) P. 279. obſ. 10. (*l*) In Pathol.

(*m*) P. 383. de hepate.

(*n*) Ne vero parum valeat noſtra auctoritas, ecce interim verba Wiſemanni (p. 250, 251.) " Nor is the meſentery " alone, (affected), but all the conglobated glandules par-" take with it." Et Halleri (Annot. ad Boerhaav. Praelect. in Inſtit. Medic. vol. 1. p. 579.) " Morbus Regius eſt quan-" do glandulae pene totius corporis humani intumeſcunt, " &c."

(*o*) P. 251. 252.

the balls of the cheeks) et zygomati incumbentes juxta oculi canthum, et ſuperius quam glandula parotis extenditur, glandulae lymphaticae ſtrumoſae viſae ſunt. In genis Strumas vidit idem (*p*). In M. S. dicitur glandulas lymphaticas in facie Strumis ſaepe occupari. Glandulas lymphaticas parotidi incumbentes multi mecum ſtrumoſas viderunt.

Si quae ſint glandulae lymphaticae in maxilla inferiori ſupra ejus marginem, qui ad ſymphiſin tendit, eae in juvene iſto, cui Strumas a collo ad faciem ſerpſiiſſe dixi, afficiebantur. Whartonus (*q*) ait Strumas externas frequentiſſime occurrere ſub maxillis. Glandulas infra, et juxta glandulas parotides, et eas quae verſus muſculum et proceſſum maſtoideum extenduntur, affectas vidi. Strumas a nucha lateris ſiniſtri, ad dextrum latus trachiae arteriae extenſas, vidit Wisemannus (*r*).

§ 18. In collo Strumas ab Hippocrate (*a*), Celso, &c. memoratas invenio. Omnes glandulae lympha-

(*p*) P. 282. obſ. 4.

(*q*) Adenogr. cap. 40. p. 258. Per Strumas vero hic uti plerique jam citandi tumores in § 9. deſcriptos intelligit. Vid. Wiſem. p. 282. obſ. 3.

(*r*) P. 282. obſ. 4.

(*a*) Saltem ab auctore qui lib. de glandulis ſcripſit.

lymphaticae ad latera colli, et ad ejus anteriorem partem, a maxilla inferiori ad claviculas uſque collocatae, ſuperficiales; et profunde ſitae, juxta venas, nervos, arterias, pharyngem et laryngem; omnes inquam hae glandulae ſtrumoſae viſae ſunt: Nam Aetius dudum docuit, "Quaſ-"dam (Strumas) in anteriori colli parte, quaſ-"dam ab altera ipſius parte, quaſdam ab utra-"que, oriri." Glandulae in collo ad claviculam uſque a Wisemanno (*b*) ſtrumoſae inventae ſunt.

"Quædam Strumae (pergit Aetius) circa "magna ac nobilia vaſa penitus inſident.—Stru-"mae penitus incidentes,—vaſa nobilia, venas "ſcil. jugulares, et arterias carotidas radices ha-"bent."

Narrat Galenus (*c*), quod ipſe in puero obſervavit loquelam abolitam, dum imprudens Chirurgus Strumas in profundo ſitas exciſurus, et haemorrhagiam metuens, non diſcindebat membranas ſcalpello, ſed unguibus lacerabat, ſimulque malâ fortunâ diſtrahebat nervos recurrentes. Wisemannus denique ait, ſe vidiſſe omnes glandulas conglobatas colli (Strumis) tumidas.

§ 19.

(*b*) P. 251, 284. obſ. 6.

(*c*) De locis affect. lib. 1. cap. 5.

§ 19. A collo glandulae ſtrumoſae in thoracem deſcendunt, notante WISEMANNO (*d*). Glandulas ſtrumoſas in aſperam arteriam TULPIUS (*e*), in oeſophagum vero HILDANUS (*f*) prementes, vidit. Glandulas bronchiales infiniti fere ſtrumoſas obſervarunt et viderunt.

§ 20. TUMOREM ſtrumoſum ſub clavicula vidiſſe ſe narrat RUSSEL (*g*). In lateribus et mammis feminarum viſas eſſe ſtrumas CELSUS perhibet. In lateribus vidit ALEXANDER BENEDICTUS (*h*) aliique; juxta et inter mammas Strumas deſcripſit WISEMANNUS (*i*). Strumas ſupra muſculum pectoralem TURNERUS; nodos duros hic illic per abdomen inaequaliter tumidum, vidit RUSSEL (*k*).

(*d*) P. 251.

(*e*) Obſ. med. lib. I. cap. 46. p. 88.

(*f*) Ibid. obſ. 35.

(*g*) Ibid. p. 102.

(*h*) L. c.

(*i*) Locus excidit; vide vero interim p. 251.

(*k*) Ibid. p. 186. Wiſemannus dudum tumores tales in abdomine vidit. Vide p. 152. ubi haec ſingularia occurrunt: "But whether that (glandule) was part of the parotis or "not, the others were certainly adventitious which appear"ed upon the ſides, back, breaſt, belly, ſhoulders, arms, "and thighs, ſcattering up and down, ſome ſuperficial in "the ſkin, others deep." An vera eſt ſententia Wiſemanni glandulas haſce omnes adventitias fuiſſe?

§ 21. Hippocrates (ſaltem Auctor lib. περι αδενων) Celsus, Galenus, aliique fere infiniti, Strumas in axillis occurrere notaverunt. Dum glandulae axillares afficiuntur, ſaepe non tamen ſemper (uti e caſu qui apud Russel de Tab. Gland. p. 186. apparet) artus ſuperiores ulcere, aut carie, aut utriſque laborant. Totum brachium cum ſcapulis ſcrofuloſum ſe deprehendiſſe narrat Dolæus (Encycloped. chirurg. p. 606.). Haud tamen affirmarem ſcrofulas hîc memoratas veras fuiſſe glandulas. Glandulas ad bicipitem muſculum prope flexionem cubiti ipſe cum aliis ſtrumoſas vidi. Verba Wisemanni (*l*) huc transferri merentur: "Beſides all theſe glandules which are "naturally born with us, there are many more "which do ariſe upon the occaſion of this diſ-"eaſe in the ſeveral interſtices of the muſcles, as "I have ſeen in both the arms of one perſon "now under my cure, near the *muſculus biceps.* "The like happens to others in the legs and "feet; alſo the very fingers and toes." An glandulae naturaliter in omnibus his locis locantur, videant Anatomici. Turner tumores ganglionodes ſtrumoſos in brachiis et carpis vidit.

§ 22. Circa viſcera abdominalia tumores glandularum lymphaticarum ſtrumoſi reperti ſunt. In

(*l*) P. 251.

In hepate et ſplene, circa haec viſcera et pancreas alias ſanum glandulae ſtrumoſae inventae fuiſſe dicuntur (*l*).

Glandulas meſentericas ſtrumoſas obſervarunt, et deſcripſerunt infiniti fere Auctores. Inſtar omnium vero ſit illuſtris Patavini Morgagni auctoritas. Sunt qui affirmant glandulas ſtrumoſas vix externe apparere, quin meſenterium eodem tempore in ſuis glandulis affectum ſit. Huic vero aſſertioni contrarius it Ruchlerus (*m*), et merito uti videtur. Nam ex diſſectionibus, paucis ſemper ſi ſtrumoſorum numerum reſpicias, nil univerſale concludi debet; praeterea ii ſoli in quibus morbus multum proceſſerit, inciduntur. Hîc memoratu digniſſima eſt obſervatio, quam ab Alexandro Monro juniori, ob artis ſuae peritiam, aliaſque animi dotes eximias jure celeberrimo, accepi, ſcil. meſenteria puerorum, quos Berolini Bataviaeque diſſecuerat, glandulas ſuas multo ſaepius tumidas et obſtructas (*n*) habere, quam eorum quos in Britannia incidit. Hac enim monemur, ne quae exteri Anatomici de affectionibus glandularum lymphaticarum

(*l*) Vid. Gliſſ. l. c. et Wiſem. p. 251, et 252. Quamvis multum ſuſpicor tubercula iſta in viſceribus inventa glandulas lymphaticas non fuiſſe.

(*m*) Vid. Heiſt. l. c.

(*n*) Materia in his glandulis caſeo vetuſto ſimilis, non inflammabilis tamen, erat.

carum meſenterii dixere, in noſtris regionibus, vera eſſe putemus.

§ 23. Glandulas iliacas ſtrumoſas viderunt Wisemannus (*n*) et Hallerus (*o*). In caſu quem ex Wisemanno jam citavi, glandulae ſacrae affectae fuiſſe videntur.

In inguinibus Strumas aliquando conſpici, omnes fere Medici poſt Hippocratem (*p*) et Celsum (*q*) notaverunt. Exempla praebet Wisemannus; non memini vero obſervationem legiſſe affectionis harum glandularum in qua aut femur, aut crus, aut pes, vel ulcere vel carie praegreſſis, non laborabant.

Apud Wisemannum memoratur nodos ſcirrhoſos in inguine per femur et crus continuatos fuiſſe (*r*); in pede autem ejuſdem artus erant ulcera et caries. An unquam aliter contingit?

§ 24. Sed omnes glandulae conglobatae non aeque frequenter afficiuntur. Colli glandulae ſaepiſſime omnium afficiuntur: Docentibus Hippocrate,

(*n*) P. 239. obſ. 12.

(*o*) In Annot. ad Boerhaav. proel. in inſtit. medicas, tom. 1. verſus finem.

(*p*) Lib. de gland.

(*q*) L. c.

(*r*) Wiſeman. p. 312.

POCRATE (*e*), CELSO (*f*), et tota Medicorum turba. Quantum novi collum ſaepius, in his regionibus ſaltem, quam aliae omnes partes ſimul, afficitur. Inter internas vero meſentericae, deinde bronchiales glandulae, ſaepiſſime afficiuntur.

§ 25. ERGO pene omnes glandulae lymphaticae aliquando Strumis laboràſſe viſae ſunt. Contra, affirmo glandulas conglomeratas in Strumis rariſſime primario affici. Hoc verum eſſe ſequentia mihi perſuadent. 1mo, Obſervationes ſatis accuratas ſententiae noſtrae contrarias nondum mihi videre contigit. 2do, CULLENUS, rerum hujuſmodi idoneus arbiter, ſe glandulam conglomeratam primario in Strumis affectam, nunquam obſervâſſe, dicit. 3tio, Multorum Medicorum opinio eſt, Strumam glandulas lymphaticas praeſertim occupare (*a*). Hanc opinionem ut amplecterer, CULLENI Prael. Clin. mihi in cauſa primum fuerunt. Si vero quis contra me obſervationes proferat, caveat, 1mo, Ne vicinitate ſola ab ulcere carie, &c. glandula conglomerata afficiatur; ſic enim talis glandulae affectio non Struma ipſa, ſed ejus effectus erit. 2do, Ne glandulis

lymphaticis

(*e*) Lib. de gland. (*f*) L. c.

(*a*) Hae erant rationes cur glandulas conglomeratas in definitione omiſi.

lymphaticis affectis, et lymphae abſorptione impedita, tunc demum glandula conglomerata, lymphâ in ea ſtagnante, afficiatur. 3tio, Ne omnem glandulae conglomeratae tumorem pro Struma habeat. 4to, Si in ſtrumoſo glandula conglomerata affecta ſit, in cauſam ſtricte inquirat, nam mille praeter habitum ſtrumoſum cauſae talem glandulam afficere poſſunt; praecipue quum Struma ipſa a juventute in annum ſeptuageſimum protracta fuiſſe, legitur. 5to, Anatomiam praecipue glandularum bene intelligat; in Anatomia enim ſaepe peccatum eſt. Experimentis cum his cautelis factis, nemo me lubentius cedet. Cryptarum affectiones in Strumis, quum rarae et plerumque leves ſint, ſicco pede praeteribo (*a*).

§ 26. Sunt et ulcera quoque quae in locis contingunt, ubi glandulae lymphaticae nondum clare demonſtratae ſunt: Quae quoniam cum affectionibus

(*a*) Si quis velit cognoſcere quot glandulae lymphaticae ſimul in uno aegro afficiuntur, Wiſemannum * et Dolaeum † conſulat. Exempla ſinuum et ulcerum mirabilium, apud Wiſemannum paſſim ‡ videri poſſunt. Sinus hi a glandulis ſuppuratis, et pus per telam cellularem effundentibus, naſcuntur.

* P. 251. et 252. † Encyclop. Chirurg. p. 606.
‡ Praecipua ſunt in p. 267. obſ. 3. p. 280. obſ. 11. p. 282. obſ. 4. p. 284. obſ. 6. p. 239. obſ. 12.

fectionibus antea pertractatis ſaepe complicantur, et cum iis quoad aetatem, regiones, loca, tempeſtatem, &c. congruunt, merito ſtrumoſa dicenda ſunt. Quoniam vero haec veſtigia glandularum lymphaticarum non ſemper ſequuntur, non inepte *ulcera vaga* dici poſſint. Sequentia in Praelectione quadam Clinica prolata, huc pertinent. "Una "Strumae ſpecies ſedem habet in membrana cel- "lulari inter muſculos, haec eſt tumor fixus, et "locari videtur juxta oſſa, quae ſaepe ca- "rioſa reddit erodendo perioſteum." Ulcera haec incipientia ſic ſe habent. Juxta ulcus undique adjacet tumor fere indolens, ruber, non multum elevatus, nec inaequalis. Ulcus ipſum anguſtum plerumque eſt, et in angulos ſeu rimas huc illuc excurrit. Effundit autem plerumque materiam albam coagulo lactis haud abſimilem. Materia labiis ulceris haec adhaeret, ibique alba conſpicitur, dum materia ſeroſa fluida perpetuo ab ulcere effunditur. Plerumque vero aliquid puris, ſed raro laudabilis, ſimul effluit. Si diu permanſerit ulcus, ita ut telam celluloſam multum exederit, tandem ſanatum, cicatricem turpem, cavam, ſcil. varie ſtriatam, et rugoſam relinquit. Tale ulcus vidi in primo internodio minimi digiti. Vidi quoque hominem cui femur dextrum undecem talibus ulceribus, juxta ſe invicem ſucceſſive compa-

rentibus,

rentibus, depaſcebatur. Crus ejus dextrum poſtea extenuatum manſit. Haec ulcera in brachiis, ulnis, carpo, metacarpo, femoribus, cruribus, et pedibus ſaepiſſime, in trunco corporis rarius, in capite vero omnium rariſſime, conſpiciuntur (*a*). Haec ulcera quandoque ſine tumore glandulae lymphaticae, qui Medico ſentiri poſſit, comitante, contingunt.

§ 27. Sunt quoque alii tumores, fungos articulorum (*the white Swellings*), quodammodo referentes, qui ob eaſdem rationes ac ulcera in § 26. inter Strumarum ſpecies vel ſymptomata annumerandi ſunt. Hos obſervavi immobiles; non circumſcriptos, imo diffuſos admodum; parum dolentes; veſtigia digiti impreſſi non retinentes; articulum (quoties eum afficiunt) longe occupantes, ita ut anchyloſes aliquando inducunt. In cubito frequentiores quam alibi contingunt (*b*). Tales tumores in utroque mulieris ſtrumoſae cubito vidi; ad medias vero ulnas extenſi fuerunt; et in ſinu cubiti unius glandula lymphatica tumefacta erat.

§ 28. Musculi quoque in Strumis tumefieri, indurari, et rigere dicuntur. Muſculus thenar in

(*a*) Hoc ex Wiſemanni hiſtoriis et Medico Practico didici.

(*b*) Obſervante cl. Culleno in Prael. Clin.

in puero ſtrumoſo, ſic affectus fuit; nec tumorem a muſculo diſtinctum, (quod ſemper vult fieri WISEMANNUS) ſentire potui.

§ 29. OSSA ipſa a Strumis haud immunia eſſe notiſſimum eſt. Caries in Strumis, affectio frequentiſſima, ſemper fere ab ulceribus iſtis vagis, oritur.

§ 30. SED multo gravius malum eſt, quando oſſa ab interioribus partibus afficiuntur, ſpina ventoſa (*a*), ſcil. quam ſpeciem vel ſymptoma Strumarum eſſe eaſdem ob rationes ac ulcera § 26. exiſtumo. Sunt qui dicunt ſpinam ventoſam Strumarum et nullius alterius morbi ſpeciem eſſe: Sed hoc minime admittendum eſt, quoniam ab aliis morbis quoque naſcitur. Res haec mihi facile componi poſſe videtur: Nam optimam habeo auctoritatem ſpinam ventoſam ſtrumoſam phaenomenis ſibi propriis ſtipari. Si autem hoc verum eſt, tunc aeque dictu incongruum foret, omnes ſpinas ventoſas eſſe ſtrumoſas, ac ſi diceres omnia ulcera (quia ulcera peculiaria in Strumis ſaepe videntur) ſtrumoſa neceſſario ſemper eſſe. Merito

(*a*) Per Spinam ventoſam idem ac Rhazes (vid. Friend. oper. tom. iii. p. 227.) intelligo.

dixit celeberrimus Alexander Monro ſenior (*b*), ſpinam ventoſam ſtrumoſam, tanquam Strumam oſſium conſiderari deberi, ſimul monens, eam plerumque tumores glandularum Strumoſas comitari. Idem inſuper ait, "In ſpina ventoſa "ſtrumoſa tegumenta quaſi ſpongioſa fiunt; tu"mor indies increſcit, et tandem ſpecies fluctu"ationis vel potius diffuſionis, cute ſimul rubente, "ſentitur; tandem apertura facta ex oſſe materia "ſero lactis haud abſimilis, mitis, grumis com"mixta, quae coagulo lactis ſimiles e tegumen"tis evenire videntur, perpetuo prodit. Divi"ſis integumentis, et oſſe probe aperto, nihil "praeter caro fungoſa mollis in oſſe conſpicitur, "nullo foetore interim emanante.

"Licet foramine parvo tantum in initio ape"riatur ſpina ventoſa, tamen tandem in ulcus la"tum ſpinis oſſis excreſcentibus quaſi cirum"ſcriptum evadit. Ab his ſpinis cum vacuitate "oſſis (ſi quidem unquam vacuum eſt) ſimul con"junctis, nomen ſpinae ventoſae ortum duxiſſe "videtur. In hoc malo oſſis exfoliatio fruſtra "expectatur."

Vir quidam in praxi peritiſſimus, inter ſpinae ventoſae ſtrumaticae peculiaria phaenomena carnem fungoſam recenſuit. Dixit enim ſe in ſtru-

moſo

(*b*) In Prael. Anat.

moſo vidiſſe talem carnem ultra finem reſecti oſſis metatarſi ad ſemipollicem ſubito extruſam fuiſſe; ita ut caro inſigniter elaſtica videretur.

Ill. Monrous in repoſitorio Anatomico ſkeleton pueri ſtrumoſi ſexennii circiter conſervat, in quo ſequentia obſervanda ſunt:

Media pars tibiae dextrae in parte anteriore, ubi nulli incumbunt muſculi, leniter tumida, et ſcabra eſt: Condyla oſſis humeri dextri eodem fere modo affecta ſunt: Et duas tabellas oſſis parietalis parum a ſe invicem, tam introrſum quam extrorſum ſeparatas, et ſcabras, cernere licet. In his oſſibus ſpina ventoſa, *in primo* quaſi *ſtadio*, conſtituitur. Os primum metacarpi ſiniſtri; et ea extremitas radii dextri quae carpo committitur, uſque ad oſſis medium protuberantia, ſpongioſa et foraminulis plena, apparent: Radius autem juxta ejus caput maxime tumebat. Hoc *ſecundum* quaſi *ſtadium* ſpinae ventoſae erat. In eodem ſkeleto ſuperiores extremitates utriuſque oſſis ulnae, anterior et media pars maxillae inferioris, et os frontis multum tumebant, et valde ſpongioſa, cum magnis aperturis, quarum margines aſperae et inaequaliter eminentes fuere, apparebant. Nulli autem cancelli intus comparebant. Cavitates in ulnis adeo glabrae fuerunt, ut carnem fungoſam continere viderentur. Tumor ulnae dextrae ad medium

medium oſſis extendebatur. Hoc ſpinae ventoſae *ſtadium tertium* ſeu *ultimum* ſit. Omnia oſſa affecta erant albida et friabilia.

In ultimo ſpinae ventoſae in mortem tendentis ſtadio, ſequentia evenire nobis dixit cl. Monrous ſenior (*a*) : " Tandem forte aeger febre " hectica lenta corripitur ; oppreſſione accedente, " lectum petit ; bene dormit ; et ſudat : Poſt " ſomnum levatur, ſed paulo poſt affectiones ite- " rum redeunt. Sudor corpus debilitat, qui ta- " men niſi evacuetur, pulmones adoritur, aut in " alias partes delatus diarrhaeam, diureſin, aut pty- " aliſmum inducit : Unde maraſmus arceſſitur ; " et placida mors tandem ſcenam claudit."

§ 31. *De Functionibus laeſis quaedam.*] Dum in functionum laeſiones in muliere ſtrumoſa inquirebam, menſes ei ſuppreſſos fuiſſe, inveni ; quamvis antequam ſtrumoſa eſſe coepit, naturaliter fluebant. Hoc me, ut conditiones menſium in mulieribus ſtrumoſis perquirerem, impulit ; Cullenus mihi ideo roganti retulit, mulieres ſtrumoſas menſes obſtructas ſaepe habere. Haec notari merentur, quoniam nullum novi qui ea obſervavit, excepto Dolaeo (*b*) ſic dicente, " Men-

" ſium

(*a*) In Prael. Anat.

(*b*) Encyclopaed. Chirurg. p. 608.

" ſium obſtructiones Strumas facile comitan-
" tur——."

§ 32. Pulmones ipſos Strumis aliquando affici, omnibus notum eſt. Quantum novi quod in M. S. legi verum eſt, " Phthiſin ſaepe, febrim " hecticam fere ſemper hujus morbi (Strumae) " ſcenam claudere." Raro enim ſtrumoſi ſuffocatione, fame, aliave ejuſmodi morte, a Strumis ortis, necantur. Illis autem aſſentiri nolo, qui phthiſin in noſtris ſaltem, aliiſque Borealibus regionibus, a Strumis plerumque oriri dicunt. Haec ſententia hinc nata eſſe videtur, quod omnis obſtructio chronica et indolens, in pulmonibus, praecipue tubercula iſta, quae e pulmonibus quandoque rejiciuntur, pro Strumis habentur. Verum omnis obſtructio, vel tumor indolens, pro Strumis non habendus eſt, uti poſtea demonſtrabo. Hic nullus litibus conceditur locus ſi vera in M. S. dicuntur, " Phthiſin ſtrumoſam ſymptomatibus " ſibi propriis ſtipari."

Phthisis autem ſtrumoſa ab affectione glandularum lymphaticarum in pulmonibus oriri videtur : Ita ut, tumores in § 9. memorati, varia ſtadia habeant : Formationis, ſcil. reſolutionis, inflammationis, et inde maturationis, imo quandoque tuberculorum nomine ſcirrheſcunt : Et in his

his variis ſtadiis, variis ſymptomatibus ſtipantur; quin et varia haec ſtadia, quando plures glandulae affectae ſunt, ſibi invicem aliquando complicari videntur. Phthiſes ab hac cauſa ortae rariſſime ſanantur.

DIAGNOSIS.

§ 33. In Diagnoſi hujus morbi maxima occurrit confuſio, partim quod morbus ipſe ob varias quas inducit formas, haud ita facile diſtinguendus eſt; ſed praecipue (quod piget dicere) ob negligentiam eorum quorum erat ſigna tradere quibus natura et praeſentia morbi diſtingui poſſent. Ut vero huic incommodo, quantum in me eſt, occurratur, ſequentia proponam.

§ 34. Multi veterum ut et recentiorum Medicorum tumores ſtrumoſos § 9. deſcriptos, pro ſcirrhis habuerunt.

Ut hîc rite progrediamur, obſervandum eſt, per ſcirrhum vulgo intelligi quod Galenus de ſcirrho exquiſito dixit, "*Tumor*, ſcil. *praeter naturam, ſenſu carens, durus, et inſanabilis.*" (Vel ſaltem ſanatu difficillimus). Sit ergo haec ſcirrhi idea, et diſtinctio inter eam et tumores iſtos §. 9. facilis erit; niſi cum ſcirrhoſi ut in §. 13. re vera

ſunt;

ſunt; hi enim ſaepe ſanantur; ſcil. ſaepe reſolvuntur, idque interdum ſatis ſubito, uti dictum eſt, inflammantur et matureſcunt, unde cicatrice inductâ, ſaepe ſanantur. Erit forte qui objiciat, ſcirrhos non neceſſario inſanabiles, ſed omnes tumores indolentes et duros eo nomine donandos eſſe: Eſto: Tamen tumores ſtrumoſi aliquatenus mole aucti adeo molles et elaſtici, vid. § 9. ſentiuntur, ut a duritie iſta quae in ſcirrhis vulgo deſcribitur multum recedunt. Scirrhus frequenter ab inflammatione praecedente fit, tumores iſti § 9. nunquam. Eorum opinio mihi temeraria videtur, qui putant ſufficere Strumas generali ſcirrhorum curatione tentandas eſſe.

§ 35. Sed eorum opinio adhuc magis a natura aliena eſt, qui omnem ſcirrhum pro Struma haberi volunt (*a*). Nulla enim major confuſio excogitari poteſt, quam quae hac ſententia huic morbo inferetur. Nam ſi ita res ſe haberet, tunc quae de aetate, regionibus, locis, tempeſtate, temperamento, et Strumarum praecedentibus, propoſuimus, de ſcirrhis quoque praedicata forent; quum vero de ſcirrhis ea praedicari nullo jure poſſunt, omnem ſcirrhum nequaquam Strumam eſſe concedi oportet. Concedamus vero omnem Stru-

mam

(*a*) Vid. Franciſci Home Princip. Medic. p. 208.

mam eſſe ſcirrhum; tamen omnem ſcirrhum Strumam ideo eſſe, dicere abſurdum eſt, quum Struma ſpecies tantum ſcirrhi foret. Omnem vero ſcirrhum, quoad curationem, quaſi Strumam conſiderari deberi, id perperam eſſe dictum, ſi de curatione Strumarum eſſet agendum, demonſtrarem.

§ 36. Sunt et alii tumores, qui plerumque in tela cellulari vel cryptis incipientes, perpetuo mole creſcunt, ita ut aliquando magnitudine enormi ſint, et penduli evadant. Hos, Anglice *Wens* dictos, Talpas vocabo. Talpas has, ſub Strumarum vel Scrofularum nomine deſcriptas, aliquando invenio. Sed quantum de iis novi nullo meliore jure, quam omnis ſcirrhus, pro Strumis, habendae ſunt. Ergo, iiſdem rationibus innixus, eas a Strumarum ſpeciebus rejiciendas eſſe puto. Facile cuivis patet, therapeuſin Strumarum et talparum toto coelo differre.

§ 37. Tumores iſti § 27. fungos articulorum referentes, ab his diſtinguuntur; quoniam hi dolentiores, (ſaltem moto articulo) ſunt, et longius plerumque quam illi ſpatium temporis in formando requirunt (quamvis quandoque ſatis ſubito inducuntur.)

ducuntur.) Hi genua (*a*), illi ulnas ſaepiſſime occupant. Illi his minus circumſcripti ſunt. Et denique, illi, ab habitu ſtrumòſo plerumque comitante, ſe manifeſtant.

§ 38. Apud Medicos haud rarum eſt, glandulas, praecipue lymphaticas, aliquo modo, vel quavis de cauſa, obſtructas, tumidas, ſed indolentes, ſtrumoſas vocari. Verum hoc aeque abſurdum eſt, ac omnem ſcirrhum eſſe Strumam, ſi cauſae a Strumis alienae anteceſſiſſe cognoſcantur.

§ 39 Vir in diagnoſi morborum accuratiſſimus mihi dixit, ſpinam ventoſam ſtrumoſam a venerea differre, quod in hac major inflammatio, et acutior dolor ſentitur; quod in illa tumor oſſium major ſit, et per majorem oſſis longitudinem continuatus. Si a priori ſemel liceat loqui ſpina ventoſa ſtrumatica, carne iſta fungoſa ſine foetore in oſſibus quandoque repertâ; et materia iſta coagulum lactis referente, cujus mentionem in § 30. feci, ulterius diſtingui poteſt.

Hæc ſunt quae interim de hoc morbo diſſerere licuit. Lapſus, qui legentem haudquaquam effugient, non ſolum imbecillitati humanae, omnibus communi, mihi vero propriae, tribuendos ve-

G lim,

(*a*) Vid. cl. Reimari Diſſert. Inangural. § 67.

lim, ſed etiam temporis nimis iniquis finibus, librorum inopiae; et quod propriis experimentis fere deſtitutus, aliena, nimis ſaepe obſcure tradita, in uſum revocare coactus fui. Hae quoque erant cauſae cur GALENUM alioſque quos decuit, non citavi; cur aliquando in primis paginis quaedam promiſi quae in ſequentibus non perficiuntur; et cur a a § 26. ad finem, nullum Auctorem citavi, ſed quae aut nova, aut parum animum adverſa putavi, ea ſola inſerui. Solum reſtat, ut omnibus, qui benignam opem contulerunt, gratias agam; praecipue vero Praeceptori meo GULIELMO CULLEN, cujus promptum auxilium, non ſolum in hac Diſſertatione conſcribenda, ſed et in caeteris meis ſtudiis promovendis, nunquam non expertus ſum.

MED. CHIR. SOC.
ABERDEEN.

F I N I S.

OMISSIO.

Ante multiplex, p. 1. l. 2. lege *plerumque*.